

Vlaams
Parlement

ingediend op **223** (2019-2020) – Nr. 1
18 februari 2020 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Allessia Claes

over het verslagmoment
over de Europese Ministerraden
inzake Economie, Wetenschap en Innovatie,
en Werk en Sociale Economie

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Axel Ronse, Tine van der Vloet;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;
Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;
Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;
Meyrem Almaci, Imade Annouri;
Caroline Gennez.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Jos Lantmeeters, Philippe Muyters, Elke Sleurs;
Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Wim Verheyden;
Loes Vandromme, Vincent Van Peteghem;
Steven Coenegrachts, Sihame El Kaouakibi;
Johan Danen, Ann De Martelaer;
Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

I.	Inleiding	4
II.	Raad Concurrentievermogen	5
1.	Toelichting	5
1.1.	Inleiding	5
1.2.	Prioritaire horizontale dossiers.....	7
1.3.	Prioritaire dossiers inzake onderzoek en innovatie.....	7
1.4.	Prioritaire dossiers inzake Industrie.....	9
1.5.	Prioritaire dossiers inzake interne markt	9
1.6.	Komende raadsvergaderingen	9
2.	Vragen en antwoorden.....	10
III.	Raad Werkgelegenheid, Sociale Zaken, Volksgezondheid en Consumentenzaken.....	12
1.	Toelichting	12
1.1.	Inleiding	12
1.2.	Prioritaire dossiers inzake werk en sociale economie	12
1.3.	Prioritaire horizontale dossiers.....	14
1.4.	Sociaal beleid van de Europese Commissie.....	15
1.5.	Prioriteiten van het Kroatische voorzitterschap	15
2.	Vragen en antwoorden.....	16
2.1.	Vragen van de leden	16
2.2.	Antwoorden	17
	Gebruikte afkortingen.....	20

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie hield op 30 januari 2020 een gedachtewisseling over de Europese Ministerraden betreffende Economie, Wetenschap en Innovatie, en Werk en Sociale Economie.

Aan de gedachtewisseling werd deelgenomen door Axel Buyse, algemeen afgevaardigde van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie, Karoline Van den Brande, raadgever Industrie, Interne Markt, Onderzoek en Staatssteun, en Taube Van Melkebeke, attaché Werk en Sociale Economie.

I. Inleiding

Axel Buyse, algemeen afgevaardigde van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie, geeft een algemene inleiding. Hij is de coördinerende diplomaat, die aan het hoofd staat van de Vlaamse component van de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU. De permanente vertegenwoordiging, gevestigd in Brussel, kan men beschouwen als de Belgische ambassade bij de EU.

Omdat het Gedichtendag is heeft Axel Buyse een haiku geschreven:

De honden blaffen
vele Britten blijven thuis
maar de EU trekt verder

De algemene afvaardiging telt ongeveer 25 medewerkers, waarvan 20 attachés en raadgevers die telkens een beleidsdomein en een agentschap of departement van de Vlaamse overheid vertegenwoordigen. Zij volgen de dossiers van de beleidsdomeinen inhoudelijk op. De taak van de algemeen afgevaardigde is het geheel te coördineren, een beleidslijn te bepalen en te zorgen voor een vlotte verbinding met de Vlaamse Regering. De algemene afvaardiging zorgt ook voor de contacten met de andere Belgische deelstaten en de Federale Regering, die uiteraard ook vertegenwoordigd zijn in de permanente vertegenwoordiging. Met ongeveer 170 medewerkers is de permanente vertegenwoordiging de grootste diplomatieke missie van België. Maar ook inhoudelijk is het wellicht de belangrijkste.

Axel Buyse beschouwt het als een belangrijke taak van de algemene afvaardiging om te zorgen voor een vlotte verbinding en goede communicatie met het Vlaams Parlement. De EU is een ingewikkelde machinerie; het is niet altijd eenvoudig om te weten welk dossier waar wordt behandeld. Maar, zoals in het Vlaamse regeerakkoord wordt benadrukt, is de EU ook de belangrijkste hefboom voor het voeren van een Vlaams buitenlands beleid. Belangrijk is dat de Europese machinerie niet alleen in het oog wordt gehouden door het Vlaams Parlement, maar ook dat de EU door het Vlaams Parlement wordt gevoed. De perceptie, die onder meer aan de basis van de brexit ligt, dat de Europese bureaucratie doet wat ze wil, moet worden bijgesteld. De lidstaten kunnen in belangrijke mate bepalen wat er al dan niet gebeurt met de voorstellen die van de Europese Commissie komen.

Wat voor de lidstaten geldt, geldt ook voor de deelstaat Vlaanderen, die binnen het Belgische bestel toch over aanzienlijke bevoegdheden beschikt en die dus ook kan wegen op de Europese besluitvorming. Het doel is om het soortelijk gewicht van Vlaanderen, op demografisch zowel als economisch vlak, maximaal te laten doorwegen op de besluitvorming over het Belgische standpunt.

Er komen grote dossiers aan, zoals de brexit. Het Verenigd Koninkrijk is de vierde grootste handelspartner van Vlaanderen, wat betekent dat er duizenden jobs op het spel staan. Maar binnenkort moet ook het meerjarig financieel kader worden goedgekeurd, het zevenjarige budget voor de Europese instellingen. Dat bevat

onder meer de middelen voor de structuurfondsen, het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de visserij, het onderzoeksprogramma Horizon Europa en Erasmus. Verder is er ook de Green Deal, een nieuwe groeistrategie van de Europese Commissie die aan de basis ligt van het nieuwe werkprogramma van de commissie.

II. Raad Concurrentievermogen

1. Toelichting

Karoline Van den Brande, raadgever Onderzoek en Industrie bij de AAVR EU, volgt op Europees niveau, naast de dossiers inzake onderzoek en industrie, ook de interne markt en de staatsteundossiers op, en een deel van de digitaliseringdossiers. De structuurfondsen worden door een andere attaché opgevolgd. Karoline Van den Brande zal zich in haar toelichting focussen op de Raad Concurrentievermogen.

1.1. Inleiding

De Raad Concurrentievermogen werkt aan de verbetering van het concurrentievermogen en de groei in de EU. Dat behelst vier beleidsterreinen: Interne Markt, Industrie, Onderzoek en Innovatie en Ruimtevaart. Karoline Van den Brande zal vooral ingaan op de bevoegdheden Industrie en Onderzoek en Innovatie, en deels op Interne Markt omdat dat toch een belangrijke gedeelde bevoegdheid is, al ligt het zwaartepunt wel bij de federale overheid.

De Raad Concurrentievermogen wordt op dit ogenblik voorgezeten door Kroatië. In de tweede helft van 2020 wordt dat Duitsland.

De basissamenstelling van de raad is afhankelijk van de agenda. Het kunnen de bevoegde lidstaatministers zijn van Industrie, Onderzoek en Interne Markt of van andere domeinen. Ook de bevoegde Europese commissarissen nemen deel. De nieuwe Europese commissaris voor Innovatie en Onderzoek is Mariya Gabriel. Thierry Breton is bevoegd voor Interne Markt, maar ook voor Industrie en Digitalisering. Vicevoorzitter Margrethe Vestager volgt Staatssteun en Mededinging op en is ook vicevoorzitter van een van de zes pijlers van de nieuwe Europese Commissie, met name 'Een Europa dat klaar is voor het digitale tijdperk'. De digitale dossiers volgt ze dus samen met Thierry Breton op.

De Raad Concurrentievermogen vergadert minimaal vier keer per jaar in Brussel. Dat is telkens, ook in 2020, op het einde van februari, mei, september en november. Daarnaast zijn er twee 'informele' vergaderingen per jaar, die plaatsvinden in het land dat voorzitter is van de Raad van de EU. In februari en maart 2020 zijn er informele raden over respectievelijk Onderzoek en Industrie in Zagreb. In juli 2020 wordt een informele vergadering in Bonn gepland.

Vorbereiding

De voorbereidingen van deze raden gebeuren in het Comité van permanente vertegenwoordigers (van de regeringen der lidstaten) bij de Europese Unie. In het Coreper zetelen dus eigenlijk de ambassadeurs die aan het hoofd staan van de permanente vertegenwoordigingen van de lidstaten bij de EU. Coreper I behandelt eerder de technische dossiers. Coreper II behandelt eerder algemene zaken, zoals het buitenlands beleid, en economische en financiële dossiers. De voorbereiding gebeurt in raadswerkgroepen, waaraan de Vlaamse attachés deelnemen.

Wie België vertegenwoordigt in het Coreper wordt bepaald door het interne Belgisch samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994. Dit akkoord is al enkele keren herzien en is volgens Vlaanderen opnieuw aan actualisering toe. Het akkoord bevat

afspraken over de Belgische ministeriële vertegenwoordiging in de Raad van Ministers van de EU en de regels voor de coördinatie van de Belgische standpuntbepaling. Daarnaast is er ook een toerbeurtregeling voor de vertegenwoordiging door de deelstaten. Voor de toerbeurtregeling wordt gewerkt met zes categorieën, waarvoor telkens een woordvoerder en een assessor wordt aangeduid. Voor de categorie III (waarin Industrie en Onderzoek zitten) kan een deelstaat woordvoerder zijn. De toerbeurtregeling geldt één jaar.

De huidige afspraken lopen tot einde juni 2020. Over de nieuwe regeling wordt nog onderhandeld. Indien de regeling van de voorbije jaren zou worden voortgezet, wordt minister Hilde Crevits in de tweede helft van 2020 en de eerste helft van 2021 woordvoerder voor Industrie en assessor voor Interne Markt.

Standpuntbepaling

Hoe wordt het Belgische standpunt bepaald? De deelstaten hebben een rol te spelen op Europees niveau wanneer het onderwerp tot hun bevoegdheid behoort, overeenkomstig het principe in foro interno, in foro externo. Maar het is ook van belang dat de lidstaat België met één stem spreekt in de Europese Ministerraad.

Het Belgische standpunt komt op een gecoördineerde manier tot stand. Het belangrijkste forum daarvoor is de directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie van de FOD Buitenlandse Zaken. Die organiseert een zogenaamde DGE-vergadering voorafgaand aan elke bijeenkomst van een Europese Ministerraad om het standpunt van België te bepalen. Dat standpunt wordt dan in de raad vertolkt door de minister die op dat ogenblik België vertegenwoordigt.

Op een lager niveau is er nog voorbereidend intra-Belgisch overleg. Voor Onderzoek en Industrie gaat het dan over de CIS-CFS, de Commissie Internationale Samenwerking en de Commissie Federale Samenwerking van de POD Wetenschapsbeleid. Er is ook de IEC, de Interministeriële Economische Commissie onder coördinatie van de FOD Economie. Voorts is er nog in verschillende andere fora overleg, ook op de permanente vertegenwoordiging van België bij de EU wordt overleg gepleegd tussen de betrokken attachés.

Vlaamse coördinatie inzake onderzoek en innovatie

De Vlaamse coördinatie inzake onderzoek en innovatie gebeurt door het Departement EWI. Daartoe werd in 2010 het Vlaams Platform voor Europese Programma's, kortweg EU-Platform, opgericht. Daaraan nemen alle geïnteresseerde en betrokken actoren binnen de Vlaamse overheid, de kennisinstellingen, de industrie en het maatschappelijk middenveld deel. Er wordt in het overleg gevraagd wat voor hen belangrijk is in de Vlaamse positie en er wordt gerapporteerd over Europese dossiers en de onderhandelingen op Europees niveau. Er zijn verschillende werkgroepen waaraan heel wat actoren deelnemen. De stakeholders waren onder meer erg tevreden over de mate waarin ze werden betrokken bij de onderhandelingen over Horizon Europa.

Daarnaast staat het Departement EWI ook in voor de deelname en vertegenwoordiging van het Vlaamse standpunt in de CIS-CFS. Karoline Van den Brande zelf volgt als EWI-attaché, verbonden aan de Vlaamse AAVREU, de raadswerkgroepvergaderingen op.

1.2. Prioritaire horizontale dossiers

Meerjarig financieel kader

Het eerste belangrijke horizontale dossier is het meerjarig financieel kader, in feite de grote Europese begroting. Daarover lopen nu de onderhandelingen. Het is de bedoeling ze tegen einde 2020 af te ronden zodat de nieuwe begroting vanaf 2021 in werking kan treden. Op de Europese Raad van 20 februari 2020 is hierover overleg gepland, daarna volgt er nog overleg met het Europees Parlement.

Het MFK is belangrijk omdat het de budgetten regelt voor de diverse sectorale MFK-programma's, zoals bijvoorbeeld Horizon Europa, Digitaal Europa, Erasmus, het programma voor de eengemaakte markt enzovoort. Verschillende triloogonderhandelingen met het Europees Parlement over de sectorale programma's liggen momenteel stil, omdat het Europees Parlement wil dat de Raad eerst zelf de onderhandelingen over het MFK afrondt zodat de Raad zich daarover kan uitspreken in de trilogieën.

Brexit

Een tweede belangrijk horizontaal dossier is de brexit. Die heeft uiteraard gevolgen voor het beleidsdomein EWI en dat om verschillende redenen. In alle verordeningen inzake de sectorale MFK-programma's staan bepalingen over internationale samenwerking met landen buiten de EU. Om de onderhandelingen over de MFK-programma's voort te stuwten, is het belangrijk dat ook inzake de brexit eerst knopen worden doorgehakt. Voor de brexit is er een transitieperiode tot einde 2020. Dit betekent dat alle lopende voorzieningen blijven gelden tot einde 2020, dus ook de samenwerking inzake bijvoorbeeld Horizon 2020. Vanaf 1 januari 2021 wordt het Verenigd Koninkrijk als derde land beschouwd.

Green Deal

Een derde belangrijk horizontaal dossier is de Green Deal, momenteel het grote gespreksonderwerp op Europees niveau. De Europese Commissie heeft de Green Deal gepubliceerd op 11 december 2019. Het is eigenlijk de nieuwe groeistrategie en groei-agenda van de EU. De Europese Commissie ziet de Green Deal als het kader voor het beleid van de komende tien tot twintig jaar, met de bedoeling een groene en digitale transitie te realiseren.

De Green Deal is een pakket van verschillende initiatieven. Enkele daarvan werden de voorbije weken al gelanceerd, maar de belangrijkste moeten nog komen. Zo wordt voor 4 maart 2020 een nieuwe industriële strategie van de EU voor een schone en circulaire economie aangekondigd. Er worden vanaf 2021 ook acties rond onderzoek en innovatie verwacht via het programma Horizon Europa.

Verder wordt een voorstel verwacht voor een koolstofgrenscorrectiemechanisme voor specifieke sectoren, het zogenaamde carbon border adjustment mechanism. Over het voorstel voor een Europees Fonds voor een rechtvaardige transitie lopen de gesprekken al.

1.3. Prioritaire dossiers inzake onderzoek en innovatie

Europees Instituut voor Innovatie en Technologie

Karoline Van den Brande gaat verder in op de prioritaire dossiers inzake onderzoek en innovatie. Een eerste is het Europees Instituut voor Innovatie en Technologie, een onafhankelijk instituut dat onderzoeks- en onderwijsinstellingen en ondernemingen, de zogenaamde kennisdriehoek, wil samenbrengen om samen te werken

aan verschillende doelstellingen. Over dat instituut wordt momenteel onderhandeld.

Voor Vlaanderen is het EIT belangrijk omdat een aantal Vlaamse actoren sterk betrokken zijn bij de KIC's, de knowledge and innovation communities van het EIT. Andere Vlaamse actoren zijn niet betrokken bij de KIC's maar zouden dat wel willen. Een eerste aandachtspunt is dan ook dat de KIC's opener zouden moeten werken.

Verder vindt Vlaanderen dat het administratief eenvoudiger moet verlopen, wat toch een belangrijk aandachtspunt is en blijft in diverse Europese dossiers en programma's. Vaak vinden ondernemers en onderzoekers het nog steeds te complex om aan Europese programma's deel te nemen.

Vlaanderen ijvert ook voor een sterkere rol van de lidstaten in het EIT-bestuur. Een betere monitoring en evaluatie moeten zorgen voor meer informatie over het functioneren van het EIT en de KIC's. De belangrijkste uitgangspunten moeten excellentie, meerwaarde en impact zijn. Voorts wil Vlaanderen geen geografische dekking, wat inhoudt dat de excellente projecten worden geselecteerd, zonder dat er een geografische spreiding van middelen over de hele EU moet zijn.

De onderhandelingen over het EIT lopen sinds de zomer van 2019. Er wordt gehoopt dat er op de Raad Onderzoek van 28 februari 2020 een akkoord mogelijk is over de strategische innovatieagenda. Die agenda bepaalt waarrond het EIT in de periode 2021-2027 zal werken. Over de verordening werd al een akkoord bereikt in de raad. Er volgen nog wel zogenaamde trilogieën met de Raad, de Europese Commissie en het Europees Parlement.

Horizon Europa

Het Horizon Europa-programma was het belangrijkste dossier van de voorbije twee jaar. In de huidige fase van de onderhandelingen wordt gewacht op beslissingen inzake het MFK en de brexit. Vlaanderen is een netto-ontvanger uit de kaderprogramma's: tussen de 2 en de 2,67 procent van Europese middelen gaan naar Vlaanderen. Voor alle betrokkenen in Vlaanderen is het belangrijk dat de onderhandelingen kunnen worden afgerond, zodat het programma vanaf 2021 kan worden opgestart.

Een eerste nog openstaande kwestie is het totaalbudget voor het programma, dat moet worden opgenomen in het MFK. Als die knoop is doorgehakt, kunnen op het niveau van de Raad Onderzoek onderhandelingen starten over de interne budgetverdeling. Voor internationale samenwerking met derde landen wordt gewacht op beslissingen inzake de brexit. Er moeten ook discussies volgen over de overwegingen bij het specifieke programma, dat uitvoering geeft aan het kaderprogramma. Een laatste belangrijk punt is de strategische planning en coördinatie. De Raad Onderzoek werkt aan nieuwe missies en partnerschappen in het Horizon Europa-programma.

De bedoeling is de trilogieën met het Europees Parlement tegen einde 2020 af te ronden.

Europese Onderzoeksruimte

De Europese Commissie plant op vraag van de Raad Onderzoek een nieuwe mededeling over de toekomst van de Europese Onderzoeksruimte. Het beleid van de lidstaten inzake onderzoek en innovatie kan in de ERA beter op elkaar worden afgestemd. De ERA biedt daartoe een beleidsmatige omkadering en visie. Karoline

Van den Brande hoopt dat de commissiemededeling in het tweede kwartaal van 2020 zal worden gepubliceerd.

1.4. Prioritaire dossiers inzake Industrie

Op 4 maart 2020 zou de Europese Commissie een pakket maatregelen lanceren, die ook kaderen in de Green Deal. De lidstaten zijn al lang vragende partij voor een nieuwe Europese industriële beleidsstrategie en die zou nu worden aangekondigd, tegelijk met een nieuwe kmo-strategie en een aantal documenten inzake interne markt.

De Raad Concurrentievermogen volgt ook het programma voor de eengemaakte markt op, waaronder het COSME-programma dat werd opgezet voor de ondersteuning van de internationalisering en het concurrentievermogen van kmo's. De trilogie daarover werden door het Europees Parlement stilgelegd omdat het Europees Parlement vindt dat de raad moet beschikken over budgettaire cijfers vooraleer te onderhandelen over de inhoud.

Andere relevante discussieonderwerpen inzake industrie zijn de strategische waardenketens en de zogenaamde belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees Belang, de IPCEI. België en Vlaanderen participeren in een belangrijke IPCEI rond batterijen. Ook over de digitale transformatie van de Europese industrie wordt gedebatteerd.

1.5. Prioritaire dossiers inzake interne markt

Op 4 maart 2020 wordt ook een langetermijnnactieplan rond de uitvoering en handhaving van de internemarktregels verwacht. De Europese Commissie zou ook komen met een rapport over de resterende wetgevende en niet-wetgevende belemmeringen voor de interne markt.

In het tweede kwartaal wordt een witboek verwacht over een instrument rond buitenlandse subsidies.

Wat betreft de wetgevende dossiers is het al vermelde programma voor de eengemaakte markt belangrijk. Voorts zou het dossier Notificatie Dienstenrichtlijn, dat al een hele tijd stil ligt, onder het Kroatische voorzitterschap mogelijk worden heropend.

1.6. Komende raadsvergaderingen

Informele Raad Onderzoek van 4 februari 2020

Op de informele Raad Onderzoek van 4 februari 2020 in Zagreb zal een debat worden gevoerd over de Europese Onderzoeksruimte. Op initiatief van het Kroatische voorzitterschap zal de focus liggen op mobiliteit van onderzoekers en de zogenaamde brain circulation.

Vlaanderen is vragende partij voor duidelijke en eenvoudige administratieve procedures (cf. het single permitdossier) en aantrekkelijke en solide onderzoeksstructuren met duurzame financiering. Netwerking moet worden ondersteund en gefaciliteerd. De ervaring van mobiele onderzoekers zou moeten worden erkend. Staatssecretaris Barbara Trachte van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zal België vertegenwoordigen.

Raad Industrie en Interne Markt van 27 februari 2020

Op de komende Raad Industrie en Interne Markt in Brussel wordt een presentatie verwacht van het commissiewerkprogramma voor 2020. De voor het beleidsdomein EWI belangrijke punten werden al toegelicht.

Er worden ook presentaties van de Europese Commissie verwacht over de verdieping en versterking van de interne markt en over de Green Deal.

Normaliter komt ook het masterplan inzake de transformatie van energie-intensieve industrieën aan bod en zal er worden gedebatteerd over het Europees semester en het witboek Artificiële Intelligentie.

Raad Onderzoek van 28 februari 2020

Op de Raad Onderzoek van 28 februari 2020 zou het tot een akkoord moeten komen over de strategische innovatieagenda van het EIT. Verder zal ook daar het commissiewerkprogramma voor 2020 worden voorgesteld en wordt er een debat gevoerd over Horizon Europa en internationale samenwerking, uiteraard gerelateerd aan de brexit.

Informele Raad Industrie en Interne Markt van 19 maart 2020

Op de informele Raad Industrie en Interne Markt wordt gedebatteerd over de documenten die de Europese Commissie op 4 maart 2020 zal hebben voorgesteld, dus over de Europese industriële beleidsstrategie en het actieplan Interne Markt. Ook de innovatie in industriële sectoren zal normaal gezien aan bod komen.

2. Vragen en antwoorden*Vragen en opmerkingen van de leden*

Elke Sleurs informeert naar de functie van de AAVREU in de vermelde structuren wanneer het gaat over ruimtevaartindustrie. De EU is een nieuwe factor in de ruimtevaartontwikkeling, naast het reeds bestaande ESA.

Robrecht Bothuyne verwijst naar de Green Deal, waaraan een investeringsprogramma is gekoppeld met duizelingwekkende cijfers. In welke mate komt dat ook aan bod in de Raad Concurrentievermogen? Met andere woorden is er een industriële visie op de investeringen die men wil realiseren? Is er een standpunt over de manier waarop dit het best wordt georganiseerd in Vlaanderen of in België?

Het Europese Fonds voor een rechtvaardige transitie heeft al tot veel discussie geleid. België kan slechts rekenen op een schamele 68 miljoen euro uit het fonds. Het lid heeft de verdeelsleutels gezien en begrijpt hoe men tot dat bedrag is gekomen. Maar bijna alle Vlaamse partijen stellen de uitgangspunten in vraag. In welke mate kan Vlaanderen nog impact hebben op die beslissing? Vlaanderen kent een zeer energieintensieve industrie, die voor een zware transformatie staat. Daar zijn ook sociale gevolgen aan verbonden. Wat is het Vlaamse en Belgische standpunt in de gesprekken daarover? Hoe verhoudt zich dat tot de nieuwe industriële strategie waarmee de Europese Commissie binnenkort zal komen?

Het debat over het carbon border adjustment mechanism of koolstofgrenscorrectiemechanisme loopt al vele jaren. Wat kan de impact zijn op de Vlaamse economie en wat is op dit ogenblik het standpunt van Vlaanderen en België?

Het EIT zou opener moeten functioneren en gemakkelijker toegankelijk zijn. Robrecht Bothuyne vraagt wat er momenteel dan misloopt vanuit Vlaams standpunt en hoe daaraan kan worden verholpen?

Antwoorden

Karoline Van den Brande volgt als EWI-attaché vele dossiers inzake Onderzoek en Industrie op, deels ook ruimtevaart. Omdat ruimtevaart een federale bevoegdheid is, ligt het zwaartepunt van de opvolging bij de federale medewerkers van de permanente vertegenwoordiging. Zelf zorgt Karoline Van den Brande voor de doorstroming van de informatie van de federale collega's naar de Vlaamse overheid. Bij het Departement EWI is er een expert die de dossiers meer van nabij opvolgt. Het wordt dus zeker opgevolgd, dat staat ook in het Vlaamse regeerakkoord, maar de Vlaamse attaché neemt niet deel aan de onderhandelingen over ruimtevaart.

De verwachte nieuwe industriële strategie moet een onderdeel uitmaken van de Green Deal, dat is ook de visie van de Europese Commissie. Het is belangrijk dat de strategie de Green Deal mee helpt realiseren. Het Departement EWI volgt specifiek de industriële strategie op. De Green Deal omvat zeer veel specifieke initiatieven en binnen de Vlaamse overheid wordt nu bekeken wie bij welke elementen moet betrokken worden en wie trekker is voor een dossier binnen de Green Deal. Wanneer die oefening is afgerond, zal iedereen vanuit zijn bevoegdheidsdomein de dossiers opvolgen.

Het dossier van het Europese Fonds voor een rechtvaardige transitie wordt bij de AAVREU opgevolgd door de attaché voor cohesiebeleid. In de Raad is het dossier ook toegewezen aan de Raadswerkgroep Structurele Maatregelen, die zich onder meer over de structuurfondsen buigt. Het Departement EWI volgt dit mee op omdat het ook een impact heeft op zijn bevoegdheden, net zoals de industriële strategie en de Green Deal.

Het carbon border tax mechanism is een ander belangrijk dossier. Het standpunt van de Vlaamse Regering is dat het een interessant mechanisme is maar dat de Europese Commissie verschillende initiatieven moet onderzoeken die tot hetzelfde resultaat kunnen bijdragen, namelijk carbon leakage vermijden.

Er zijn verschillende mogelijkheden om het EIT en de KIC's breder en opener te laten functioneren. Daaraan is de afgelopen maanden hard gewerkt. Een eerste mogelijkheid is om binnen de wetteksten te benadrukken dat er openheid moet zijn en dat die openheid zal worden gecontroleerd. Rapportering en controle kunnen een stimulans zijn om opener te gaan werken. Concreet liggen er voorstellen op tafel om de KIC's te verplichten in hun jaarlijkse strategieën op te nemen dat ze een oproep tot nieuwe partners zullen doen. Dat kan zeker nuttig zijn voor Vlaamse partners die eraan willen deelnemen. Een belangrijk aandachtspunt voor Vlaanderen is wel dat elke nieuwe partner een meerwaarde moet hebben voor het partnerschap.

Wat loopt er dan mis? Vlaanderen en België scoren volgens Karoline Van den Brande eigenlijk goed qua deelname aan het EIT. Maar een aantal Vlaamse onderwijs- en kennisinstellingen ervaren toch moeilijkheden om bij de KIC's betrokken te geraken. Eenmaal die zijn opgericht, bestaat de indruk dat het om gesloten clubs gaat.

III. Raad Werkgelegenheid, Sociale Zaken, Volksgezondheid en Consumentenzaken

1. Toelichting

Taube Van Melkebeke is attaché Werk en Sociale Economie bij de AAVREU. Ze volgt bij de permanente vertegenwoordiging de dossiers inzake werk en sociale economie op voor het beleidsdomein WSE.

1.1. Inleiding

De opvolging van de Raad Werkgelegenheid, Sociale Zaken, Volksgezondheid en Consumentenzaken of EPSCO is in Vlaanderen een gedeelde bevoegdheid. De dossiers betreffen het beleidsdomein WSE, maar ook Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Kanselarij en Bestuur volgt het gelijkedekansbeleid op. De domeinen WVG en KB hebben hun eigen attachés die mee de Raad EPSCO opvolgen. *Taube Van Melkebeke* zal zich in haar toelichting focussen op de dossiers die WSE aanbelangen.

Ook in België is de opvolging een gedeelde bevoegdheid. Uit het al vermelde samenwerkingsakkoord vloeit voort dat het een categorie II-bevoegdheid is, wat betekent dat de federale overheid de leiding neemt en de woordvoerder is in de raad en de raads werkgroepen. Op dit ogenblik is minister Hilde Crevits wel assessor in de Raad EPSCO en *Taube Van Melkebeke* in de raads werkgroepen.

Wat geldt voor de Raad Concurrentievermogen geldt vanzelfsprekend ook voor de Raad EPSCO: België spreekt met één stem en de standpuntinname gebeurt via een DGE-vergadering. Uiteraard wordt er in de permanente vertegenwoordiging ook overlegd met de attachés van de andere gewesten en de federale overheid.

Bij het bepalen van het Vlaamse standpunt is er input van het Departement WSE, de VDAB en Syntra Vlaanderen. Het uiteindelijke standpunt wordt natuurlijk afgetoetst bij het kabinet van de bevoegde minister.

Zoals bij de Raad Concurrentievermogen is Kroatië voorzitter van de Raad EPSCO in de eerste helft van 2020 en Duitsland in de tweede helft.

De basissamenstelling varieert naargelang het onderwerp (werk, sociale zaken, volksgezondheid en consumentenzaken) omdat er verschillende ministers bevoegd zijn. De Europese commissaris bevoegd voor Werk en Sociale Economie is de Luxemburger Nicolas Schmit. Hij was in Luxemburg al minister van Werk en Sociale Economie en heeft een uitgesproken interesse voor de sociale economie.

De Raad EPSCO vergadert vier keer per jaar. De volgende vergaderingen zijn gepland op 19 maart 2020 in Brussel en op 11 juni 2020 in Luxemburg. Twee keer per jaar is er ook een informele raad in de lidstaat die het voorzitterschap waarneemt. De eerstvolgende is voorlopig gepland op 27 en 28 april in Zagreb.

De voorbereidingen gebeuren, zoals bij de Raad Concurrentievermogen, op technisch niveau in raads werkgroepen. In een tweede fase is er een afstemming op politiek niveau in het Coreper.

1.2. Prioritaire dossiers inzake werk en sociale economie

Europese Arbeidsautoriteit

Einde 2019 werd European Labour Authority opgericht, de nieuwe Europese Arbeidsautoriteit. De oprichting werd positief onthaald, ook door België. De ELA

kreeg een aantal duidelijke taken. Een eerste taak is het bevorderen van informatie over de rechten en plichten bij arbeidsmobiliteit. Het nieuwe orgaan moet ook de samenwerking tussen nationale instanties stimuleren en gemeenschappelijke inspecties coördineren. Die gemeenschappelijke inspecties kunnen enkel op initiatief van de lidstaten. De lidstaten kunnen zich ook onttrekken aan die inspecties.

De ELA kan ook bemiddelen bij twistpunten tussen lidstaten inzake arbeidsmobiliteit. Ze zal ook de arbeidsmobiliteit analyseren en in een platform voorzien om wederzijds te leren en goede praktijken uit te wisselen.

Het is van belang voor Vlaanderen om meer informatie te krijgen over arbeidsmobiliteit en de mogelijke inspecties. Er is nood aan een duidelijk kader en informatie-uitwisseling tussen de lidstaten en ELA kan daarvoor instaan.

Economie van het welbevinden

De economie van het welbevinden was de belangrijkste krachtlijn van het Finse voorzitterschap in de tweede helft van 2019. Onderzoek van de OESO plaatste dit thema op de voorgrond. Het uitgangspunt is dat inzetten op menselijk welzijn ook de economische groei versterkt. Menselijk welzijn heeft natuurlijk een intrinsieke waarde, maar in het paradigma van de economie van het welbevinden worden de middelen die in menselijk welzijn worden geïnvesteerd, gezien als investeringen die duurzame economische groei versterken, met een grote impact op tewerkstelling en programma's inzake werk en sociale economie. De raadsconclusies werden goedgekeurd op 24 oktober 2019.

Onder het huidige Kroatische voorzitterschap worden raadsconclusies voorbereid over het verbeteren van welzijn op het werk.

Het belang voor Vlaanderen blijkt uit de duidelijke link met de economie van het welbevinden in de beleidsnota's Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en Werk en Sociale Economie. Voor wat betreft het beleidsdomein WSE, kondigde minister Hilde Crevits aan te zullen inzetten op werkbaar werk, menselijk kapitaal en vaardigheden.

Vaardigheden en levenslang leren

Op Vlaams, Belgisch en Europees niveau blijven vaardigheden een belangrijk aandachtspunt, ook onder meer in het kader van de Green Deal. De Europese Skills Agenda, die dateert van juni 2016, krijgt een update in maart 2020.

Op de Raad EPSCO van 24 oktober 2019 was er een beleidsdebat over het matchen van skills en de noden van de arbeidsmarkt. Er werden goede praktijken uitgewisseld. De Vlaamse plannen om aan een leerrekening te werken, werden daar toegelicht.

Link met de Internationale Arbeidsorganisatie

In de raadsconclusies van 24 oktober 2019 werd de Eeuwfeestverklaring van de IAO over de Toekomst van Werk overgenomen en kracht bijgezet. Die verklaring van de IAO zet de mens centraal in een wereld van werk in transitie.

Coördinatie van socialezekerheidsstelsels

Er bestaat sinds 2004 al een verordening voor de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels. Er is nu een voorstel van de Europese Commissie om die duidelijker en meer afdwingbaar te maken. Dat is een moeizaam proces omdat dit dossier in vele lidstaten erg gevoelig ligt, ook in België. Het is voornamelijk een Belgische

bevoegdheid maar het heeft natuurlijk ook een impact op Vlaanderen, onder meer inzake het activeringsbeleid en de controlebevoegdheid van de arbeidsbemiddelingsdienst. Het belangrijkste knelpunt voor België op dit moment is de meeneembaarheid of exporteerbaarheid van de werkloosheidsuitkering, de toepasselijke wetgeving en de samentelling of het totaliseren van gewerkte periodes in verschillende lidstaten. In de Raad EPSCO zelf is er onenigheid maar tussen de raad en het Europees Parlement is de tegenstelling nog veel groter. Als gevolg daarvan zijn de trilogieën opgeschort. Het dossier lijkt dus vast te zitten, er zijn geen officiële overlegmomenten vastgelegd en het huidige Kroatische voorzitterschap heeft nog geen initiatief genomen om de trilogieonderhandelingen te heropenen.

Het Belgische en Vlaamse standpunt is gekend. Taube Van Melkebeke heeft op dit moment geen indicatie dat dit standpunt zal worden gewijzigd.

ESF en ESF+

De onderhandelingen over het Europees Sociaal Fonds lopen gelijk met die over het MFK. Onder de noemer ESF+ wordt het ESF als instrument verruimd. De politieke trilogieën zijn opgeschort omdat wordt gewacht op de onderhandelingen over het MFK.

European Employment Services

EURES is een netwerk voor het versterken van de jobmobiliteit. Eén van haar opdrachten is het ter beschikking stellen van een portaal met vacatures, dat de intra-Europese mobiliteit moet bevorderen.

Public Employment Services

PES werd opgericht als Europees netwerk van openbare diensten voor arbeidsvoorziening. De Raad EPSCO heeft einde 2019 unaniem beslist de verlenging van het PES-programma te steunen. Het Vlaamse Gewest en de andere regio's hebben ervoor geijverd dat België vier vertegenwoordigers mag sturen naar de netwerkvergaderingen, aangezien België geen centrale arbeidsbemiddelingsdienst kent. De regionale diensten zouden ook volwaardig moeten kunnen deelnemen aan benchmarkingsessies. De andere lidstaten lijken daarvoor begrip te hebben, omdat België geen centraal arbeidsbemiddelingsorgaan heeft en omdat de inzet van de Belgische regionale diensten in het netwerk erg wordt geapprecieerd.

1.3. Prioritaire horizontale dossiers

Door de andere sprekers werd al verwezen naar de prioritaire horizontale dossiers. Ook voor Raad EPSCO is de brexit een prioritaire dossier, gelet op de impact op werkgelegenheid, arbeidsmobiliteit, arbeidsinspecties enzovoort. De onderhandelingen over de toekomstige relatie met het Verenigd Koninkrijk zijn nog niet gestart. De Europese Commissie zoekt naar een EU27-akkoord over het mandaat voor de onderhandelingen. Dat zou er einde februari 2020 moeten zijn.

Het jaarlijkse proces van het Europees semester is ook voor de arbeidsmarkt belangrijk en wordt vanuit de permanente vertegenwoordiging opgevolgd.

In het kader van de Green Deal en het Just Transition Mechanism wordt veel belang gehecht aan het inzetten op vaardigheden. Ook in het kader van InvestEU zouden er middelen zijn voor werk en de sociale en circulaire economie.

De strategische agenda loopt parallel met het Europees semester. De verwachting is dat na afloop van de Europa 2020-strategie de Green Deal als de (groei)strategie voor de komende jaren zal gelden, met ook oog voor de Sustainable Development

Goals. Het is evenwel uitkijken op welke manier dit vorm zal krijgen, een initiatief van de Europese Commissie hierin wordt verwacht.

1.4. Sociaal beleid van de Europese Commissie

Het sociaal beleid van de Europese Commissie werd op 14 januari 2020 voorgesteld in een mededeling. Het bevat zes prioriteiten waaraan een twintigtal acties worden verbonden.

De eerste prioriteit is Reinforcing Social Europe. Er wordt begin 2021 een actieplan voorgesteld om de bestaande sociale pijler in realiteit om te zetten. Dat behelst onder meer het verbeteren van de werkomstandigheden, het stimuleren van een digitale economie met de mens centraal, het omgaan met demografische veranderingen enzovoort.

Een tweede prioriteit is gelijke kansen en jobs voor iedereen. Niemand mag achterblijven in de technologische transitie. Onder meer de Youth Guarantee valt daaronder en deels ook het aangekondigde Digital Education Action Plan.

De derde prioriteit is eerlijke werkomstandigheden. In de mededeling van de Europese Commissie was een initiatief rond minimumlonen in de EU een van de eerst voorgestelde zaken. De Europese Commissie stelt zich op als toehoorder en treedt niet sturend op. Het is een gevoelig dossier, gelet op de grote verschillen tussen de lidstaten. De weg om hierover een consensus te bereiken, lijkt volgens Taube Van Melkebeke erg lang te worden. Er werd een eerste consultatie van de sociale partners opgestart met daarin een aantal open vragen. Moet er een dergelijk initiatief komen en zo ja, hoe zien de sociale partners dat? De eerste fase van die consultatie zou einde februari 2020 aflopen. In maart 2020 zou er een openbare raadpleging komen waarin burgers van lidstaten en organisaties hun mening kunnen geven.

Het vierde speerpunt van het sociale beleid van de Europese Commissie is sociale bescherming en inclusie. Het gaat over het verzekeren van sociale bescherming, het bestrijden van armoede en het tegengaan van exclusie.

De vijfde en zesde prioriteit zijn het promoten van de Europese waarden in de wereld en het samenwerken tussen de Europese Commissie en de lidstaten, de sociale partners en regionale entiteiten. Die punten stemmen overeen met de algemene strategie van de commissie.

1.5. Prioriteiten van het Kroatische voorzitterschap

Zoals al vermeld, worden raadsconclusies voorbereid over het versterken van het welbevinden op het werk. Die zullen onder meer gaan over veiligheid op de werkvloer, investeren in vaardigheden, gendergelijkheid enzovoort.

Het Kroatische voorzitterschap wil ook werken rond de demografische uitdagingen en de toekomst van het sociale beleid. Het is nog niet duidelijk welke initiatieven het voorzitterschap zal nemen.

Inzetten op vaardigheden voor competitiviteit en tewerkstelling blijft een prioriteit, zoals ook tijdens de vorige voorzitterschappen het geval was.

Een laatste prioriteit is gendergelijkheid en non-discriminatie. Er bestaan al Europese richtlijnen inzake antidiscriminatie. De uitbreiding daarvan is al lang geblokkeerd op niveau van de Raad EPSCO. Een aantal lidstaten, zoals Polen en Duitsland, liggen om verschillende redenen dwars.

2. Vragen en antwoorden

2.1. Vragen van de leden

Axel Ronse verwijst naar de resolutie van 3 mei 2017 betreffende regiospecifieke analyses en aanbevelingen in het kader van het Europees semester (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1031/3). In het verleden bleek dat Europese rapporten, bijvoorbeeld over jeugdwerkloosheid, uitsluitend Belgische cijfers bevatten. Daardoor waren ook de Europese aanbevelingen niet van toepassing op het Vlaamse Gewest.

Wat betreft de Europese Arbeidsautoriteit zou het interessant zijn inzage te krijgen in mogelijke twistpunten tussen de lidstaten over arbeidsmobiliteit. Is het mogelijk daar een overzicht van te krijgen?

Het lid heeft begrepen dat de gemeenschappelijke inspecties afhankelijk zijn van de instemming van de lidstaten. Het zou interessant zijn een overzicht te krijgen van de inspecties die reeds plaatsvonden en de mogelijke sancties. Werden er al goede praktijken inzake inspecties gedeeld?

De economie van het welbevinden werd een krachtlijn onder het Finse voorzitterschap. Kan dit tot gevolg hebben dat er nieuwe Europese richtlijnen komen, bijvoorbeeld over mailverkeer na de werkuren, minimum aantal dagen opleiding enzovoort?

De coördinatie van de nationale socialezekerheidsstelsels behoort tot de prioritaire dossiers. Het Vlaams Parlement heeft op 20 maart 2019 daarover bijna unaniem een resolutie aangenomen (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1928/2). Daarin nam het parlement een standpunt in tegen het voorstel van één maand werkvereiste voor het recht op een werkloosheidsuitkering en zes maanden exporteerbaarheid van een werkloosheidsuitkering naar een ander Europees land. Dat standpunt zou op Belgisch niveau zijn overgenomen. Het lid vraagt om op de hoogte te worden gebracht wanneer de trilogonderhandelingen daarover opnieuw worden geopend. Vlaanderen dreigt volgens het lid een topbestemming voor socialezekerheidstoe-risme te worden indien dat voorstel het zou halen.

Het voorstel inzake Europese minimumlonen werd op de agenda geplaatst, maar de stand van zaken is volgens *Axel Ronse* niet erg duidelijk. Betekent het voorstel dat de Europese Commissie naar één minimumloon wil voor de hele EU? Aan welke pistes wordt er gedacht? De verschillen tussen de lidstaten zijn erg groot. Uit een vergelijkende studie bleek bijvoorbeeld dat Bulgarije een laag minimumloon hanteert, maar dat het niet zo slecht scoort wanneer rekening wordt gehouden met de levensduurte.

Onder het Kroatische voorzitterschap komt non-discriminatie terug op de agenda. Het lid stelt dat Vlaanderen met de maatregelen in de dienstenchequesector en de uitzendsector al een voortrekkersrol opneemt. Aan welke initiatieven wordt op Europees niveau gedacht?

Axel Ronse besluit dat de regelgeving in Vlaanderen vaak voortvloeit uit Europese initiatieven. Het is van belang dat de Europese dossiers goed worden opgevolgd. Daarom is de taak van de Vlaamse attachés belangrijk en is het aan het Vlaams Parlement om dit mee op te volgen.

Tom Ongena verwijst naar de demografische uitdagingen als een prioriteit van het Kroatische voorzitterschap. Uit recente berichten bleek dat ook Duitsland kampt met een arbeidsmarktkrapte. Vlaanderen heeft de ambitie om een werkzaamheidsgraad van 80 procent te bereiken. Naast de werkzoekenden zullen ook de niet-actieven worden aangemoedigd om op de arbeidsmarkt te treden. Wordt daar in

andere lidstaten ook aan gedacht. Zijn er goede praktijken bekend? Of kan Vlaanderen zelf een initiatief nemen om dit op de Europese agenda te plaatsen?

Allessia Claes stelt dat Europa het levenslang leren sterk stimuleert. Vlaanderen hinkt op dat vlak achterop en zit onder het Europese gemiddelde. In Pact 2020 werd de doelstelling van een deelname van 15 procent van de beroepsactieve bevolking aan levenslang leren vooropgesteld. Worden door de EU initiatieven genomen om de landen die achterop hinken extra te stimuleren of te begeleiden? Zijn er nog voorbeelden van goede praktijken in andere lidstaten waarvan Vlaanderen kan leren?

Robrecht Bothuyne vindt de oprichting van de Europese Arbeidsautoriteit bijzonder belangrijk. Die gaat onder meer de informatievoorziening over arbeidsmobiliteit bevorderen. Zoals al aangehaald, krijgen verschillende lidstaten te maken met structurele krapte op de arbeidsmarkt. Een verhoogde arbeidsmobiliteit zou dan een logisch gevolg zijn. Wordt dat op die manier bekeken en is het de bedoeling om de mobiliteit zelf te gaan aanmoedigen?

Er was een grote arbeidsmobiliteit van Europese burgers richting Verenigd Koninkrijk. De impact van de brexit zou in bepaalde sectoren al worden gevoeld. Zijn er mogelijkheden om geschoolde arbeidskrachten naar Vlaanderen te halen?

Een andere doelstelling van de ELA is de samenwerking tussen de nationale instanties te stimuleren. Welke vorm zou die samenwerking dan aannemen?

Het Kroatische voorzitterschap zou de Finse prioriteit inzake de economie van het welbevinden overnemen. Worden er door Kroatië nieuwe accenten gelegd? Kan Vlaanderen daarop inspelen, bijvoorbeeld in het kader van het ESF?

2.2. Antwoorden

Taube Van Melkebeke antwoordt dat Vlaanderen al jaren vragende partij is om de opsplitsing van de cijfers per deelstaat te maken, en dat hier de laatste periode wel degelijk gehoor aan wordt gegeven. Het eigen Vlaams hervormingsprogramma in het kader van het Europees semester draagt daartoe bij. Indien positief gevolg wordt gegeven aan de vraag om in de toekomst met vier vertegenwoordigers aan de netwerkvergaderingen van PES te mogen deelnemen, zal ook dit een effect hebben in die richting. Vanuit de AAVREU blijft men de vraag naar regionale cijfers herhalen, ook in het kader van het Europees semester.

De ELA werd einde 2019 opgericht. De raad van bestuur is al twee keer samengekomen om een werkprogramma te bespreken, maar het agentschap werkt nog niet op kruissnelheid. Er is dan ook nog niet echt sprake van het bemiddelen inzake twistpunten tussen de lidstaten. Ook de inspecties zijn nog niet gestart. Wanneer het agentschap op kruissnelheid is, zal Taube Van Melkebeke daar graag meer toelichting over geven.

Er werd gevraagd of de prioriteit inzake de economie van het welbevinden tot nieuwe directieven zal leiden. Er zijn inderdaad al Europese richtlijnen die de arbeidsomstandigheden regelen, bijvoorbeeld de richtlijn over het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers. Op dit moment zijn er geen nieuwe regelgevende initiatieven aangekondigd. De raadsconclusies gaan over het delen van goede praktijken en het aanmoedigen van daadkrachtig optreden, zonder dat er van nieuwe directieven sprake is. Indien er toch een dergelijk initiatief komt, zal dat worden doorgegeven aan het kabinet en zal een Vlaams standpunt daarover worden ingenomen.

Indien de onderhandelingen over de coördinatie van de nationale socialezekerheidsstelsels opnieuw worden opgestart, zal dit zeker worden gemeld aan de Vlaamse Regering.

De Europese Commissie heeft al een mededeling aan de sociale partners gericht over de minimumlonen. Daarin wordt gevraagd of de sociale partners een initiatief van de Europese Commissie verwachten. De Europese Commissie geeft in de mededeling zelf al aan dat ze een gemeenschappelijk bruto minimumloon uitsluit. In haar communicatie schijnt de Europese Commissie eerder in de richting van richtlijnen over het betrekken van de sociale partners en dergelijke te sturen, maar de discussie ligt nog helemaal open. Het is voor Taube Van Melkebeke nog niet mogelijk te zeggen welke richting dit dossier zal uitgaan en wat de impact zal zijn, veel zal afhangen van de openbare raadpleging en de consultatie van de sociale partners. Omdat het dossier gevoelig ligt, lijkt de Europese Commissie de – ook strategische – beslissing te hebben genomen om voorlopig geen concreet plan voor te stellen. Binnen enkele maanden is er waarschijnlijk meer duidelijkheid, tenzij wordt beslist de fase van raadpleging van de sociale partners te verlengen.

Het Kroatische voorzitterschap zal de economie van het welbevinden niet meer in het algemeen behandelen. Er zijn al raadsconclusies over aangenomen. Het thema zal nog wel een krachtlijn blijven in verdere initiatieven. De focus van het Kroatische voorzitterschap ligt op welbevinden op het werk, vooral dan wat betreft arbeidsomstandigheden, gelijkheid op het werk, het investeren in vaardigheden voor alle werknemers en niet alleen voor hoogopgeleiden.

Ook de andere lidstaten staan voor grote demografische uitdagingen. Het is inderdaad logisch om in te zetten op arbeidsmobiliteit, ook omdat er al organen bestaan zoals EURES, PES en nu ook ELA. De focus ligt op een goede informatiedoorstroming en op sociale bescherming, zodat de arbeidsmobiliteit op een eerlijke manier kan gebeuren. Goede praktijken worden gedeeld op het niveau van de Raad EPSCO, bijvoorbeeld in beleidsdiscussies. In de laatste raadsvergadering ging het over vaardigheden, ook omdat het inzetten daarop een manier kan zijn om inactieven, die misschien niet het juiste diploma hebben, aan te moedigen om de job te zoeken die ze graag willen doen. Ook het inzetten op gendergelijkheid kan worden gezien als een antwoord op de demografische uitdagingen, omdat vrouwen nog altijd minder vaak actief zijn op de arbeidsmarkt dan mannen. Voorts gaat het over het inzetten op ouderen om die aan de slag te houden. Een andere discussie is de vraag of het bevorderen van deeltijds werk al dan niet wenselijk is. Meer informatie daarover kan worden teruggevonden op de website van de Raad EPSCO en in de mededelingen van de Vlaamse Regering.

Inzake levenslang leren en vaardigheden heeft Vlaanderen al geleerd van Luxemburg, dat enkele interessante initiatieven heeft. Ook in de Scandinavische landen zijn er interessante praktijken. De Vlaamse attachés geven die informatie door aan de beleidsmedewerkers van het departement, Syntra Vlaanderen en de VDAB.

De Europese Arbeidsautoriteit zal, eenmaal op kruissnelheid gekomen, zeker een rol kunnen spelen inzake arbeidsmobiliteit, die ook wordt opgevolgd door de bestaande organen zoals EURES en PES. Het platform waarop vacatures worden bekendgemaakt wordt door de VDAB gevolgd en gevoed.

In het PES-netwerk komen de arbeidsbemiddelingsdiensten enkele keren per jaar samen om goede praktijken inzake arbeidsbemiddeling uit te wisselen en problemen te bespreken. In benchlearningssessies worden voorbeelden van goede praktijken en maatregelen besproken. De VDAB heeft een grote inbreng in het PES-netwerk.

Het onderhandelingsmandaat voor de brexit moet nog worden bepaald. De impact op de mobiliteit van werknemers zal ook afhangen van het standpunt dat het Verenigd Koninkrijk daarover zal innemen. Een vraag is of bijvoorbeeld de Britten in de ELA willen blijven en of dit door de Europese Commissie zal worden toegestaan.

Robrecht BOTHUYNE,
voorzitter

Allessia CLAES,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AAVREU	Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie
CFS	Commissie Federale Samenwerking
CIS	Commissie Internationale Samenwerking
Coreper	Comité van permanente vertegenwoordigers van de regeringen der lid-staten bij de Europese Unie
COSME	EU-programma voor het concurrentievermogen van ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen
DGE	directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie
EIT	European Institute for Innovation and Technology
ELA	European Labour Authority
EPSCO	Employment, Social Policy, Health and Consumer Affairs Council
ERA	European Research Area
ESA	European Space Agency
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
EURES	European Employment Services
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
FOD	Federale Overheidsdienst
IAO	Internationale Arbeidsorganisatie
IEC	Interministeriële Economische Commissie
IPCEI	Important Projects of Common European Interest
KB	Kanselarij en Bestuur
KIC	knowledge and innovation community
kmo	kleine of middelgrote onderneming
MFK	meerjarig financieel kader
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PES	Public Employment Services
POD	Programmatorische Overheidsdienst
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
WSE	Werk en Sociale Economie
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin